

Na temelju članka 2. stavka 3., članka 9. stavka 3., članka 12. stavka 6., članka 13. stavka 4., članka 14. stavka 5., članka 15. stavka 4., članka 16. stavka 5., članka 17. stavka 3., članka 18. stavka 4., članka 19. stavka 6., članka 20. stavka 11., članka 21. stavaka 2. i 5., članka 22. stavka 5., članka 23. stavaka 2. i 9., članka 24. stavka 3., članka 25. stavka 3., članka 27. stavka 4., članka 28. stavaka 4. i 5., članka 29. stavka 8., članka 31. stavka 3. i članka 73. stavka 2. Zakona o sjemenu, sadnom materijalu i priznavanju sorti poljoprivrednog bilja (»Narodne novine« broj: 140/05, 35/08, 25/09, 124/10 i 55/11), ministar poljoprivrede donosi

PRAVILNIK

O IZMJENAMA I DOPUNAMA PRAVILNIKA O STAVLJANJU NA TRŽIŠTE SJEMENA ŽITARICA

Članak 1.

U Pravilniku o stavljanju na tržište sjemena žitarica (»Narodne novine« broj: 83/09) iza članka 1. dodaje se članak 1.a koji glasi:

»Članak 1.a

Ovim se Pravilnikom u pravni poredak Republike Hrvatske prenose sljedeće direktive Europske unije:

– Direktiva Komisije 2009/74/EZ od 26. lipnja 2009., kojom se mijenjaju i dopunjuju odredbe Direktive Vijeća 66/401/EEZ, 66/402/EEZ, 2002/55/EZ i 2002/57/EZ u pogledu botaničkih naziva biljaka, znanstvenih naziva ostalih organizama i određenih Priloga Direktiva 66/401/EEZ, 66/402/EEZ i 2002/57/EZ u svjetlu razvoja znanstvenih i tehničkih znanja (SL L 166, 27. 06. 2009.);

– Provedbena direktiva Komisije 2012/1/EU od 6. siječnja 2012., kojom se mijenja i dopunjuje Prilog I Direktive Vijeća 66/402/EEZ u pogledu uvjeta kojima treba udovoljavati usjev *Oryza sativa* (SL L 4, 07. 01. 2012.);

– Provedbena direktiva Komisije 2012/37/EU od 22. studenoga 2012., kojom se mijenjaju određeni Prilozi Direktiva Vijeća 66/401/EEZ i 66/402/EEZ u pogledu uvjeta kojima mora udovoljavati sjeme *Galega orientalis* Lam., maksimalne težine partije sjemena krmnog bilja i mase uzorka *Sorghum* spp (SL L 325, 23. 11. 2012.).«.

Članak 2.

U članku 2. stavku 2. iza riječi: »izvozu« dodaju se riječi: »u treće zemlje«.

Članak 3.

U članku 3. točki 1. tablica se zamjenjuje novom tablicom koja glasi:

<i>Avena nuda</i> L.	golozrna zob
<i>Avena sativa</i> L. (uključuje <i>A. byzantina</i> K. Koch)	zob, crvena zob
<i>Avena strigosa</i> Schreb.	crna zob
<i>Hordeum vulgare</i> L.	ječam
<i>Oryza sativa</i> L.	riža
<i>Phalaris canariensis</i> L.	kanarska trava
<i>Secale cereale</i> L.	raž
<i>Sorghum bicolor</i> (L.) Moench	sirak
<i>Sorghum sudanense</i> (Piper) Stapf.	sudanska trava
<i>xTriticosecale</i> Wittm. ex. A. Camus	pšenoraž
<i>Triticum aestivum</i> L.	pšenica
<i>Triticum durum</i> Desf.	durum (tvrda) pšenica
<i>Triticum spelta</i> L.	pravi pir
<i>Zea mays</i> L. (partim)	kukuruz, osim šećerca i kokičara
<i>Sorghum bicolor</i> (L.) Moench x <i>Sorghum sudanense</i> (Piper) Stapf.	hibridi nastali križanjem <i>Sorghum bicolor</i> i <i>Sorghum sudanense</i> »

Članak 4.

U članku 5. stavak 6. mijenja se i glasi:

»6) Dobavljač sjemena iz stavka 2. ovoga članka obvezan je Zavodu dostaviti uzorak sjemena uzet u okviru stručnog nadzora ili nadzora pod stručnom kontrolom od svake partije koju koristi za zasnivanje usjeva najkasnije do sjetve sjemenskog usjeva.«.

Članak 5.

U članku 7. stavak 1. mijenja se i glasi:

»1) Dobavljač sjemena podnosi prijavu za nadzor Zavodu u sljedećim rokovima:

- do 1. travnja za žitarice;
- do 20. svibnja za kukuruz i sirak;
- do 15. srpnja za heljdu i proso.«.

Članak 6.

Iza članka 33. dodaje se članak 33.a i glasi:

»Sjeme koje na Certifikatu o sjemenu na pakiranju ima oznaku »RH pravila i standardi«, a stavljeno je na tržište Republike Hrvatske prije pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji, može ostati na tržištu Republike Hrvatske do isteka zaliha, ako zadovoljava sve propisane uvjete u pogledu kvalitete sjemena.«.

Članak 7.

Dodaci 1., 2. i 3. Pravilnika zamjenjuju se novim Dodacima 1., 2. i 3. koji su sastavni dio ovoga Pravilnika.

Članak 8.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Klasa: 011-02/12-01/102

Urbroj: 525-09/1158-13-7

Zagreb, 13. veljače 2013. godine

Ministar

**Tihomir
Jakovina, v. r.**

DODATAK 1.

UVJETI KOJIMA MORAJU UDOVOLJAVATI SJEMENSKI USJEVI

1. Plodosmjena mora biti u skladu s usjevom koji se proizvodi. Na polju ne smije biti samoniklih biljaka od prethodnog usjeva.

2. Usjev će udovoljavati sljedećim standardima vezano uz udaljenost od susjednih izvora peludi koja može rezultirati nepoželjnim stranim oprašivanjem te naročito u slučaju sirka, od izvora *Sorghum halepense*:

Usjev	Minimalna udaljenost
<i>Phalaris canariensis</i> , <i>Secale cereale</i> osim hibrida:	
– za proizvodnju osnovnog sjemena	300 m
– za proizvodnju certificiranog sjemena	250 m
<i>Sorghum</i> spp.	300 m
<i>xTriticosecale</i> , samo-oplodne sorte	
– za proizvodnju osnovnog sjemena	50 m

– za proizvodnju certificiranog sjemena	20 m
<i>Zea mays</i>	200 m

Spomenute se udaljenosti mogu zanemariti ako postoji dovoljna zaštita od bilo kakvoga nepoželjnoga stranog oprašivanja.

3. Usjev će imati dovoljan identitet i čistoću sorte ili u slučaju usjeva samooplodne linije, dovoljan identitet i čistoću svojstava. Za proizvodnju sjemena hibridnih sorti, gore navedene odredbe također će se primjenjivati na svojstva komponenata, uključujući mušku sterilnost ili obnovu plodnosti.

Usjev *Oryza sativa*, *Phalaris canariensis*, *Secale cereale* ako nisu hibridi, *Sorghum* spp. i *Zea mays* udovoljavat će sljedećim standardima ili ostalim uvjetima:

A. *Oryza sativa*:

Broj biljaka koje su očito prepoznatljive kao biljke zaražene *Fusarium fujikuroi* neće premašivati:

- 2 na 200 m² za proizvodnju osnovnog sjemena,
- 4 na 200 m² za proizvodnju certificiranog sjemena, prve generacije,
- 8 na 200 m² za proizvodnju certificiranog sjemena, druge generacije.

Broj biljaka koje su očito prepoznatljive kao divlje biljke ili biljke s crvenim zrnima neće premašivati:

- 0 za proizvodnju osnovnog sjemena,
- 1 na 100 m² za proizvodnju certificiranog sjemena, prve i druge generacije

B. *Phalaris canariensis*, *Secale cereale* osim hibrida:

broj biljaka u usjevu, za koje se prepoznaje da očito nisu pravi pripadnici sorte neće premašivati:

- jednu na 30 m² za proizvodnju osnovnog sjemena,
- jednu na 10 m² za proizvodnju certificiranog sjemena.

C. *Sorghum* spp.

(a) postotak biljaka vrste *Sorghum* osim vrste usjeva ili biljaka za koje je prepoznatljivo da očito nisu pravi pripadnici inbred linije ili komponente neće premašivati:

(aa) za proizvodnju osnovnog sjemena

(i) pri cvjetanju: 0,1%,

(ii) pri sazrijevanju: 0,1%;

(bb) za proizvodnju certificiranog sjemena

(i) atipične biljke muške komponente koje su raspršile pelud kada biljke ženske komponente imaju

receptivne njuške tučka: 0,1%,

(ii) atipične biljke ženske komponente

– u cvjetanju: 0,3%,

– u sazrijevanju: 0,1%;

(b) sljedeći standardi ili ostali uvjeti bit će ispunjeni za proizvodnju certificiranog sjemena hibridnih sorti:

(aa) dovoljna količina peluda bit će raspršena od strane biljaka muške komponente dok biljke ženske komponente imaju receptivne njuške tučka;

(bb) kada biljke ženske komponente imaju receptivne njuške tučka, postotak biljaka te komponente koje su raspršile pelud ili raspršuju pelud neće premašivati 0,1%;

(c) usjevi slobodno oprašivanih sorti ili sintetičkih sorti *Sorghum* spp. bit će u skladu sa sljedećim standardima: broj biljaka usjeva za koje je prepoznatljivo da očito nisu pravi pripadnici sorte neće premašivati:

– jednu na 30 m² za proizvodnju osnovnog sjemena,

– jednu na 10 m² za proizvodnju certificiranog sjemena.

D. *Zea mays*:

(a) postotak biljaka za koje se prepoznaje da očito nisu pravi pripadnici sorte, samooplodne linije ili roditeljske komponente neće premašivati:

(aa) za proizvodnju osnovnog sjemena:

(i) inbred linije, 0,1%

(ii) jednostavni hibrid, svaka komponenta, 0,1%,

(iii) slobodno oprašivane sorte, 0,5%,

(bb) za proizvodnju certificiranog sjemena:

(i) komponenta hibridnih sorti:

– inbred linije, 0,2%

– jednostavni hibrid, 0,2%,

– slobodno oprašivane sorte, 1,0%,

(ii) slobodno oprašivane sorte, 1,0%;

(b) sljedeći drugi standardi ili uvjeti bit će ispunjeni za proizvodnju sjemena hibridnih sorti:

(aa) muške komponente će prašiti dovoljnom količinom peludi dok su biljke ženske komponente u cvatu;

(bb) kada je potrebno provest će se čupanje metlica;

(cc) kada 5% ili više biljaka ženskih komponenata imaju receptivne njuške tučka, postotak ženskih komponenata koje su raspršile pelud neće premašivati:

– 1% kod bilo kojeg nadzora,

– 2% kod ukupnih službenih nadzora u polju.

Za biljke se smatra da su raspršile pelud ili da ga raspršuju kada su na 50 mm ili više od središnje osi ili laterala metlice, prašnici izvirili iz svojih pljevica i raspršili ili raspršuju pelud.

4. Hibridi raži

(a) Usjev će biti u skladu sa sljedećim standardima vezano uz udaljenosti od susjednih izvora peludi koji mogu rezultirati nepoželjnim stranim oprašivanjem.

Usjev	Minimalna udaljenost
za proizvodnju osnovnog sjemena	
– pri korištenju muške sterilnosti	1000 m
– pri nekorisćenju muške sterilnosti	600 m
– za proizvodnju certificiranog sjemena	500 m

(b) Usjev će imati dovoljan identitet i čistoću u pogledu značajki komponenata, uključujući i mušku sterilnost.

Usjev će naročito biti usklađen sa sljedećim standardima ili ostalim uvjetima:

(i) broj biljaka u usjevu, koje su prepoznate da nisu pravi pripadnici komponenata neće premašivati:

– jednu na 30 m² za proizvodnju osnovnog sjemena,

– jednu na 10 m² za proizvodnju certificiranog sjemena, ovaj će se standard pri nadzoru u polju primjenjivati samo na žensku komponentu,

(ii) u slučaju osnovnog sjemena, kada se koristi muška sterilnost, stupanj sterilnosti muške sterilne komponente iznositi će barem 98%.

(c) Kada je to primjereno, certificirano sjeme će se proizvoditi u miješanom uzgoju ženske muško-sterilne komponente s muškom komponentom koja obnavlja mušku plodnost.

5 Usjevi za proizvodnju certificiranog sjemena hibrida zobi, golozrne zobi, crne zobi, ječma, riže, pšenice, tvrde pšenice, pravog pira i samooplodne pšenoraži

(a) Usjev će biti usklađen sa sljedećim standardima vezano uz udaljenosti od susjednih izvora peludi koji mogu rezultirati nepoželjnim stranim oprašivanjem:

– minimalna udaljenost ženske komponente iznositi će 25 m od bilo koje druge sorte iste vrste osim usjeva muške komponente,

– ta se udaljenost može zanemariti ako postoji dovoljna zaštita od bilo kakvoga nepoželjnoga stranog oprašivanja.

(b) Usjev će imati dovoljan identitet i čistoću vezanu uz značajke komponenata.

Kada se sjeme proizvodi upotrebom hibridizacijskog sredstva, usjev će biti u skladu sa sljedećim standardima ili ostalim uvjetima:

(i) minimalna čistoća sorte svake komponente iznositi će:

– zob, golozrna zob, crna zob, ječam, riža, pšenica, tvrda pšenica i pravi pir: 99,7%,

– samooplodna pšenoraž: 99,0%;

(ii) minimalni hibriditet mora biti 95%. Postotak hibriditeta ocijenit će se u skladu s postojećim međunarodnim metodama, ukoliko takve metode postoje. U slučajevima kada se hibriditet utvrđuje tijekom ispitivanja sjemena prije certificiranja ne treba izvršiti utvrđivanje hibriditeta tijekom nadzora u polju.

6. Štetni organizmi koji smanjuju upotrebljivost sjemena, pogotovo *Ustilagineae*, bit će na najmanjoj mogućoj razini.

7. Zadovoljavanje navedenih standarda ili ostalih uvjeta u pogledu osnovnog sjemena ispitat će se u stručnom nadzoru u polju, te u slučaju certificiranog sjemena, ispitat će se ili stručnim nadzorom u polju ili u nadzoru pod stručnom kontrolom.

Ti će se nadzori u polju obavljati u skladu sa sljedećim uvjetima:

A. Stanje i faza razvoja usjeva dozvoljavat će primjereno ispitivanje.

B. Broj nadzora u polju bit će najmanje:

(a) za *Avena sativa*, *Avena nuda*, *Avena strigosa*, *Hordeum vulgare*, *Oryza sativa*, *Phalaris canariensis*, *Triticosecale*, *Triticum aestivum*, *Triticum durum*, *Triticum spelta*, *Secale cereale* jedan;

(b) za *Sorghum* spp. i *Zea mays*

1) tijekom sezone cvatnje:

(aa) slobodno oprašivane sorte: jedan,

(bb) inbred linije ili hibridi : tri.

Kada usjev slijedi *Sorghum* spp. i *Zea mays* usjev ili u prethodnoj ili tekućoj godini, obaviti će se barem jedna posebna terenska inspekcija kako bi se provjerilo jesu li ispunjene odredbe iznesene u točki 1. ovog Dodatka.

C. Veličina, broj i raspodjela dijelova polja na kojima će se vršiti inspekcija u svrhu ispitivanja jesu li ispunjene odredbe ovog Dodatka odredit će se u skladu s primjerenim metodama (OECD) koje će objaviti Zavod za sjemenarstvo i rasadničarstvo.

DODATAK 2.

UVJETI KOJIMA MORA UDOVOLJAVATI SJEME

1. Sjeme će imati dovoljan identitet i čistoću sorte ili u slučaju sjemena inbred linije, dovoljan identitet i čistoću vezanu uz njegove karakteristike. U pogledu sjemena hibridnih sorti, gore navedene odredbe također će se primjenjivati na karakteristike komponenata.

Sjeme vrsta koje su ispod navedene bit će u skladu sa sljedećim standardima ili ostalim uvjetima:

A. *Avena sativa*, *Avena nuda*, *Avena strigosa*, *Hordeum vulgare*, *Oryza sativa*, *Triticum aestivum*, *Triticum durum*, *Triticum spelta* osim hibrida:

Kategorija	Minimalna čistoća sorte (%)
Osnovno sjeme	99,9
Certificirano sjeme, prva generacija	99,7
Certificirano sjeme, druga generacija	99,0

Minimalna čistoća sorte ispitat će se uglavnom u poljskim pregledima provedenim u skladu s uvjetima određenima u Dodatku 1. ovoga Pravilnika.

B. Samooplodne sorte *Triticosecale* osim hibrida

Kategorija	Minimalna čistoća sorte (%)
Osnovno sjeme	99,7
Certificirano sjeme, prva generacija	99,0
Certificirano sjeme, druga generacija	98,0

Minimalna čistoća sorte ispitat će se uglavnom poljskim pregledima izvršenim u skladu s uvjetima određenima u Dodatku 1. ovoga Pravilnika.

C. Hibridi zobi, golozrne zobi, crne zobi, ječma, riže, pšenice, tvrde pšenice, pravog pira i samooplodne pšenoraži.

Minimalna čistoća sorte sjemena kategorije certificirano sjeme iznositi će 90%. Ona će se ispitati službenim postkontrolnim testovima na primjerenoj količini uzoraka.

D. *Sorghum* spp. i *Zea mays*:

Kada se za proizvodnju certificiranog sjemena hibridnih sorti koristi ženska muško-sterilna komponenta i muška komponenta koja ne obnavlja mušku fertilnost, sjeme će se proizvoditi:

- ili stapanjem partija sjemena u mjeri koja je primjerena sorti gdje se, s jedne strane, koristi ženska muško-sterilna komponenta, te s druge strane, ženska muško-fertilna komponenta,
- ili uzgajanjem ženske muško-sterilne komponente i ženske muško-fertilne komponente u mjeri primjerenoj sorti. Udio tih komponenata ispitat će se u poljskim pregledima koje će se provoditi u skladu s uvjetima određenima u Dodatku 1. ovoga Pravilnika.

E. Hibridi raži

Sjeme neće biti potvrđeno kao certificirano sjeme osim ako se ne izradi izvještaj rezultata naknadne kontrole na službeno prikupljenim uzorcima osnovnog sjemena obavljenog tijekom sezone uzgoja sjemenskog usjeva namijenjenog za certificiranje kao certificiranog kako bi se utvrdilo je li osnovno sjeme zadovoljilo uvjete za osnovno sjeme određene u ovom Pravilniku u pogledu identiteta i čistoće vezanih uz karakteristike komponenata, uključujući i mušku sterilnost.

2. Sjeme će biti u skladu sa sljedećim standardima ili ostalim uvjetima u pogledu klijanja, analitičke čistoće i sadržaja sjemena ostalih biljnih vrsta:

Tablica 1.

Vrsta i kategorija	Klijavost najmanje (%) od čistog sjemena (a)	Najmanja analitička čistoća (maseni %)	Najveći dozvoljeni broj sjemena drugih vrsta bilja uključujući crveno sjeme <i>Oryza sativa</i> u uzorku navedeni u stupcu 4, prilogu 3 (zajedno u stupcu)						
			Ukupno druge vrste bilja (a)	Crveno sjeme <i>Oryza sativa</i>	Druge vrste žitarica	Druge vrste, razne žitarice	<i>Avena fatua</i> , <i>A. sterilis</i> <i>Lolium temulentum</i>	<i>Raphanus raphanistrum</i> , <i>Agrostemma ghithago</i>	<i>Panicum</i> spp.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

<i>Avena sativa</i> , zob									
<i>Avena strigosa</i> , crna zob									
<i>Hordeum vulgare</i> , ječam									
<i>Triticum aestivum</i> , pšenica									
<i>Triticum durum</i> , durum pšenica									
<i>Triticum spelta</i> , pravi pir									
– osnovno sjeme	85	99	4		1(b)	3	0(c)	1	
– C, C1, C2	85(d)	98	10		7	7	0(c)	3	
<i>Avena nuda</i> , golozrna zob									
– osnovno sjeme	75	99	4		1(b)	3	0(c)	1	
C, C1, C2	75(d)	98	10		7	7	0(c)	3	
<i>Phalaris canariensis</i> , kanarska trava									
– osnovno sjeme	75	98	4		1(b)		0(c)		
– C	75	98	10		5		0(c)		
<i>Oryza sativa</i> , riža									
– osnovno sjeme	80	98	4	1					1

– C1	80	98	10	3					3
– C2	80	98	15	5					3
<i>Secale cereale</i> , raž									
– osnovno sjeme	85	98	4		1(b)	3	0(c)	1	
– C	85	98	10		7	7	0(c)	3	
<i>Sorghum</i> spp., sirak	80	98	0						
<i>xTriticosecale</i> , pšenoraž									
– osnovno sjeme	80	98	4		1(b)	3	0(c)	1	
– C, C1, C2	80	98	10		7	7	0(c)	3	
<i>Zea mays</i> , kukuruz	90	98	0						

(a) najveći dozvoljeni sadržaj sjemeni, naveden u stupcu 4, uključuje sjeme iz stupaca 5 do 10;

(b) ako je u prvom uzorku 1 sjemenka više od dozvoljenog, to se ne smatra kao nečistoća (primjese), ako je drugi uzorak jednake veličine bez sjemenki drugih vrsta žita;

(c) prisutnost 1 sjemenke divlje zobi (*Avena fatua*) ili sterilna zob (crvena divlja zob) (*Avena sterilis* ili *Avena ludoviciana*) ili ljulja vratića (*Lolium temulentum*) u propisanom uzorku ne smatra se kao nečistoća, ako je drugi uzorak jednake veličine bez sjemenki navedenih vrsta biljaka;

(d) kod sorti ječma i zobi, koje su službeno razvrstane u skupinu 'golica', najmanja klijavost je smanjena na 75% čistog sjemeni. U tom slučaju je na certifikatu o sjemenu naznačeno 'najmanja klijavost 75%';

3. Štetni organizmi koji smanjuju upotrebljivost sjemeni bit će svedeni na najmanju moguću razinu.

Sjeme posebice mora odgovarati sljedećim standardima u pogledu glavnice raži, *Claviceps purpurea*, (maksimalni broj sklerocija ili dijelova sklerocija u uzorku mase propisane stupcem 3. Dodatka 3. ovoga Pravilnika).

Kategorija	<i>Claviceps purpurea</i>
Žitarice, osim hibrida raži:	
• osnovno sjeme	1

• certificirano sjeme	3
hibridi raži:	
• osnovno sjeme	1
• certificirano sjeme	4*
(*) prisutnost 5 sklerocija ili njihovih dijelova u uzorku propisane mase smatra se sukladna sa standardom ako drugi uzorak iste mase ne sadrži više od 4 sklerocija ili njegovih dijelova	

DODATAK 3.

MASA PARTIJE I UZORKA

Vrste	Maksimalna masa partije (u tonama)	Minimalna masa uzorka uzetog iz partije (u gramima)	Masa uzorka za određivanje po broju određenom u stupcima 4 – 10 Dodatka 2 (2.) (A) i Dodatka 2 (3.) (u gramima)
1	2	3	4
<i>Avena nuda</i> , <i>Avena sativa</i> , <i>Avena strigosa</i>	30	1000	500
<i>Hordeum vulgare</i> ,	30	1000	500
<i>Triticum aestivum</i> ,	30	1000	500
<i>Triticum durum</i> ,	30	1000	500
<i>Triticum spelta</i> ,	30	1000	500
<i>Secale cereale</i> ,	30	1000	500
<i>xTriticosecale</i>	30	1000	500
<i>Phalaris canariensis</i>	10	400	200
<i>Oryza sativa</i>	30	500	500
<i>Sorghum bicolor</i> (L.) Moench	30	900	900
<i>Sorghum sudanense</i> (Piper) Stapf	10	250	250
Hibridi <i>Sorghum bicolor</i> (L.) Moench x <i>Sorghum sudanense</i> (Piper) Stapf	30	300	300
<i>Zea mays</i> , osnovno sjeme inbred linija	40	250	250
<i>Zea mays</i> , osnovno sjeme	40	1000	1000

osim onog inbred linija; certificirano sjeme			
---	--	--	--

Maksimalna masa partije ne smije prelaziti 5%.